

EXPRESS PODHALAŃSKI

10 CZYTAJĄCA PORANNA DLA WSZYSTKICH **10**

Rok I

Zakopane, Sobota 1 sierpnia 1931 r.

Nr. 28

Obrady klubów poselskich

W dniu dzisiejszym z okazji wyjazdu klubów poselskich odbyły się, jak zazwyczaj liczniej szej zjazd posłów i senatorów. Poszczególne kluby parlamentarne wyznaczyły wobec tego posiedzenia.

Obradować będzie między innymi klub B.B. pod przewodnictwem prezesa Sławka. Poruszone mają być zagadnienia gospodarcze, samorządowe oraz organizacyjne. Referat o sprawach samorządowych wygłosi wiceminister spraw wewnętrznych Korsak.

Również dziś obradować będzie prezydium klubu Narodowego natomiast Str. Ludowe odbędą posiedzenie w poniedziałek, P.P.S. zaś dopiero we wtorek.

Redukcje urzędnicze

Zgodnie z zapowiedzią doręczone zostało wymówienie kilkuset urzędnikom kuratorów i nauczycielom na terenie województw wschodnich i Małopolski. Urzędnicy ci dostali wymówienie z dniem 1 listopada.

Dr. Młynarski na czele Banku Urzędniczego

Wedle krążących pogłosek prezesurę rady nadzorczej organizowanego Banku Urzędniczego objąć ma b. wiceprezes Banku Polskiego dr. Feliks Młynarski.

9 protestów wyborczych

Sąd Najwyższy ustalił termin rozpatrywania spraw protestów przeciwko wynikom wyborów do sejmiku i senatu przez Sąd Najwyższy.

Dnia 5 października Sąd Najwyższy rozpatrzy kolejno cztery protesty przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu przemyskim — Dobromil. Dnia 12 października r. b. — trzy protesty przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu wyborczym — Lwów (powiat). Dnia 19 października r. b. — dwa protesty przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu — Krasnostaw — Hrubieszów. Dnia 26 października r. b. — protest przeciwko wyborom do senatu w województwie pomorskim i dwa protesty przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu — Lida — Oszmiana. Dnia 9 listopada r. b. — cztery protesty przeciwko wynikom wyborów do senatu w województwie lwowskim. Dnia 16 listopada da protest przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu wyborczym — Będzin. W tymże dniu rozpatrzy Sąd Najwyższy siedem protestów przeciwko wynikom wyborów do sejmiku w okręgu wyborczym — Tarnów — Pilzno. Dnia 30 listopada r. b. — 10 protestów przeciwko rezultatowi wyborów do sejmiku w okręgu — Świeciany.

Łącznie w okręgach, których wyniki wyborów rozpatrywane będą przez Sąd Najwyższy w sierpniu r. b., uzyskało mandaty 44-ch posłów i 12-tu senatorów.

GIEŁDA

Obroty średnie, tendencja niejednorodna. Urzędowy kurs dolara obniżony. Dolar 9.03%. Dla pożyczek państwowych tendencja niejednorodna, dla listów zastawnych i akcji przeważnie słabsza.

Wspólne interesy Anglii i Francji Rokowania o pożyczkę posuwają się naprzód

LONDYN. (A.T.E.). Pisma angielskie donoszą, iż rokowania między Bankiem Anglii i Bankiem Francji posunęły się. Również prasa francuska zmieniła swe stanowisko. Można z tego wyprowadzić znamienne wnios-

sek, iż we Francji rozumieją, że utrzymanie waluty angielskiej leży zarówno w interesie Francji, jak i Anglii.

Wahania w Londynie, jak się okazało, doprowadzają w pewnej chwili do powikłań finansowych w Paryżu. Powinna być

znaleziona formuła, która posłuży za podstawę współpracy między Bankiem Anglii i Bankiem Francji. Wstrzymanie odpływu złota z Londynu do Paryżu leży zarówno w interesie Francji, jak i Anglii.

Anglja musi oszczędzać Zmniejszenie wydatków na świadczenia społeczne i administrację

LONDYN. (P.A.T.). Wielkie zainteresowanie w kołach parlamentarnych Anglii, wzbudziło sprawozdanie komitetu ekonomicznego, które będzie rozpa-

trywane dzisiaj po południu. Sprawozdanie to, które poddało wyczerpującemu badaniu sprawy finansowe, proponuje szereg zarządzeń, mających na

celu zmniejszenie wydatków państwowych w dziedzinie świadczeń społecznych, ubezpieczeń społecznych i administracji.

Katastrofalny wypadek podczas zawodów lotniczych Samolot spadł do rzeki — Lotnik utonął

PARYŻ. (A.T.E.). Pod Marsylją wydarzyła się katastrofa samolotu francuskiego nowej konstrukcji, który przeznaczony był do udziału w konkursach

szybkości o puchar Schneidra. Podczas próbnego lotu samolot rozwinął prędkość 500 klm. na godzinę, jednakże z niewiadomych dotychczas przyczyn

spadł do wody. Łódź ratunkowa wydobyła z pod gruzów samolotu zwłoki pilota.

Walka na karabiny maszynowe w śródmieściu Nowego-Jorku Ofiarą padło 5 dzieci

LONDYN. (A.T.E.). Wczoraj w śródmieściu Nowego Yorku wywiązała się walka na karabi-

ny maszynowe między dwoma samochodami przemysłowców alkoholowych. Ofiarą strzałów padło

pięcioro dzieci. Sprawcy zdołali uciec bezkarnie.

Magistrat likwiduje wszystkie teatry miejskie Po Operze — Narodowy, Nowy i Letni

Magistrat warszawski w poszukiwaniu dróg dla ratowania swego budżetu i na zafatanie dziur fatalnej swej gospodarki bez litości i sensu obcina najważniejsze, najpotrzebniejsze pozycje, związane z opieką nad

dzieckiem, szpitalnictwem, opieką społeczną i t. p.

Nie dość jednak na tem. Oszczędności magistrackie obejmują z kolei najważniejszą pozycję życia kulturalnego Warszawy — teatry.

Przed dwoma zaledwie dniami donosiliśmy o uchwale likwidowania opery, a dziś już nowa decyzja:

dyrekcja teatrów miejskich otrzymała zawiadomienie, że z dniem 1 września b. r. magistrat przestaje prowadzić wszystkie swe teatry, to jest Operę, Teatr Narodowy, Letni i Nowy.

W ten sposób kilkuset pracowników teatralnych pozostaje niemal z dnia na dzień bez pracy. Częstokroć bez żadnego zapotrzebowania na przyszłość.

Jednym pociągnięciem pióra, magistrat niszczy cztery placówki kulturalne stolicy, bogate w wieloletnią tradycję. Jaką drogą pójdzie projekt rozwiązania teatrów warszawskich, jeszcze niewiadomo, sądzić jednak należy, że zbyt pochopna decyzja magistratu będzie jeszcze zrewidowana.

Aresztowanie dyrektora „Orbisu” w Łodzi za nadużycia przy sprzedaży biletów kolejowych

Naskutek ujawnionych przez ministerstwo komunikacji nieścisłości w podanym wykazie biletów pasażerskich i dokumentów kasowych łódzkiego biura sprzedaży biletów kolejowych „Orbisu”, do Łodzi delegowano komisję celem dokonania rewizji.

Po przeprowadzeniu rewizji w „Orbisie”, lokal biurowy został opieczetowany, a dyrektora p. Kazimierza Schirmera aresztowano.

Szczegóły afery trzymane są narazie w tajemnicy.

Schirmer, złożył wczoraj u sędziego śledczego szczegółowe zeznanie.

W Łodzi krążą pogłoski, że pieniądze z popełnionych nadużyć szły na kosztowne zbrocze-

nia seksualne osób zamieszanych w aferę.

Institucja „Orbis”, obejmująca sprzedaż biletów kolejowych na całą Polskę, zwraca uwagę, że biuro „Orbis” w Łodzi było wydzierżawione i prowadzone na własny rachunek przez oskarżonego agenta Schirmera, który jest całkowicie i wyłącznie odpowiedzialny za wykryte nadużycia.

**Śmiech wzmacnia
Śmiej się, komu życie miłe
Czytajcie
WESOŁE WIADOMOŚCI**

SKRÓTY

Wpobliżu miejscowości Kirchhunder w Westfalji (Niemcy) zderzyła się wczoraj manewrująca lokomotywa z pociągiem osobowym. 40 osób odniosło obrażenia.

Wzmocnione oddziały mukdeńskie podjęły kontratak przeciwko wojskom Syhnyu - Shana zdobywając utracone w dniu wczorajszym pozycje na północ od Paoting.

Rzeka Bramaputra (Indje) z powodu ulewnych deszczów wystąpiła z brzegów, zalewając wiele przybrzeżnych wsi. Tysiące ludzi pozostało bez dachu nad głową. Straty wynoszą kilka milionów dolarów.

Briand chory

PARYŻ. (P.A.T.). Obiegała wczoraj wiadomość o nagłym pogorszeniu się stanu zdrowia Brianda. Okazuje się, że po powrocie z Londynu dostał on ataku astmy. Z tego powodu Briand nie był wczoraj na posiedzeniu Rady Ministrów w Pałacu Elizejskim, co dało powód do ukazania się alarmującej wiadomości o stanie jego zdrowia. Według opinii lekarzy stan Brianda nie daje powodu do niepokojów, zalecono mu jedynie kilkutygodniowy odpoczynek.

Powrót „Zeppelinia”

BERLIN. (P.A.T.). Wczoraj o godz. 8 wiecz. wystartował sterowiec „Hrabia Zeppelin” z Berlina do swej stacji macierzystej Friedrichshafen. Na lotnisku berlińskim w Tempelhoffie powitał załogę sterowca m. in. ambasador sowiecki w Berlinie Chinczuk. Sterowiec wylądował o godz. 4.52 w nocy w Friedrichshafen, kończąc w ten sposób swój raid podbiegunowy.

Banki niemieckie podjęły wypłaty

BERLIN. (P.A.T.). Według informacji prasy, począwszy od poniedziałku wielkie banki niemieckie rozpocząć mają normalne wypłaty. Jednakże kasy i konta oszczędnościowe wypłacać mają nadal w zakresie ograniczonym.

Lot Amy Johnson

OMSK. (P.A.T.). Miss Amy Johnson, odbywając lot na awionetce z Londynu do Tokio, wylądowała wczoraj w Omsku (Syberja).

Międzynarodowy kongres esperantystów w Krakowie

Dzisiaj rozpoczynają się w Krakowie obrady międzynarodowego kongresu esperantystów, które potrwać do dnia 8 b. m. Po zamknięciu obrad kongresu, esperantysty przybędą do Warszawy na uroczystość wmurowania tablicy pamiątkowej w domu, w którym mieszkał Zamenhof, przy ulicy jego imienia nr. 17.

PRZEKLEŃSTWO GRZECHU

Wstrząsająca tragedia z życia wyższych sfer stolicy

Spojrzenia księcia i hr. Radłowskiej skrzyżowały się. Strzelił z nich blask, jak błyskawica.

— Rysiu... — szepnęła hrabina.

I, wahając się, wyciągnęła ku niemu rękę...

Schwycił ją i ścisnął z szaloną siłą, o mało jej nie gruchocząc. Niewiadomo, czy to był wybuch wściekłości, czy... szaf miłości... Nagle podniósł jej rękę do ust, pocałował namiętnie, poczem wszakże szybko wyszedł z pokoju, nie pożegnawszy się nawet...

Hrabina wsłuchiwała się baczenie w jego kroki, cichnące woddali i szepnęła:

— Jeszcze jest mój... i... odzyskam go całkowicie...

Aby odmalować stan duszy młodej księżny Góryckiej, przerzuciśmy kartki jej pamiętnika, pisanego na zamku góryckim w długich chwilach samotności, gdy nie było przed kim się zwierzyć, nie było z kim podzielić się swymi myślami...

Oto, co w nim znajdujemy pod datą 20 sierpnia 1902 roku:

„Już dwa miesiące minęły od dnia mojego ślubu.

Wychodząc za ks. Góryckiego, popełniłam podłość, za którą jestem okrutnie ukarana. Nie mam prawa narzekać, ani się skarżyć.

O, jakże mi się dłuży godziny w tem wielkim starem zamczysku, w którym jestem niemal stale zupełnie samotna.

Jedynym mojem zbawieniem, jesteś Ty, mój pamiętniczku! Bądź wiernem odbiciem mych myśli.

Są bardzo, bardzo smutne.

Postępując ze mną, jak to czyni, książę może i ma rację.

Wciąż mówi o swej skalanej czci.

Burzy się w nim obrażona duma. Będę więc dumna i ja.

Zniosę wszystko w milczeniu. Czy starczy mi na to odwagi? Bo już mi się wydaje, że to katusza ponad moje siły.

Być wciąż miłą i uśmiechniętą dla gości, gdy serce się kraje, czyż to możliwe?

Dotąd mi się to jakoś udawało. Tem bardziej, że nawet dla służby jesteśmy pozornie wzorowem małżeństwem.

Wobec gości i służby książę jest dla mnie pełen wprost pieściotłiwiej troskliwości. Jest mi niby całkowicie oddany. Ponieważ zawsze był małomówny, nikogo więc nie dziwi, że mało do mnie mówi.

Książę wstaje o świcie i wyjeżdża gdzieś konno, wracając dopiero na obiad. Niekiedy wyjeżdża do pobliskiego miasteczka, czasami aż do Warszawy.

Na kolację przychodzi niemal stale parę osób z sąsiedztwa. Najczęściej bywa emerytowany major Poddębny, czasami zgłasza się Aleksy, no i proboszcz górycki — ksiądz Horzecki. Ci trzej mają wszyscy po pięćdziesiątce. Młodszy od nich jest również dość częsty gość nasz, doktor Jarczyński, lat 45, zamieszkujący w małym mająteczku Krużach i leczący całą okolice w obrębie dziesiątków kilometrów. Ma dwóch synów, z których jeden osiadł

na roli w sąsiedztwie ojca, drugi zaś pójdzie w ślady ojca, studiując medycynę.

To wszystko bardzo mili i poczciwi ludzie, których bardzo lubię i cenię. Mniej dobrze się czuję w towarzystwie przejeżdżających często i gęsto utytułowanych warszawskich przyjaciół mojego męża. Na szczęście większość powyjeżdżała teraz zagranicę, więc będę miała przynajmniej od nich spokój. Zresztą, trzeba przyznać, że Ryszard ich specjalnie nie zaprasza. Sami przyjeżdżają...

„30 sierpnia.

Już teraz widzę, że moja zguba jest nieuchronna. Od kilku tygodni coraz bardziej zapadam na zdrowiu. Nie wiem właściwie, co mi jest. Miewam gorączkę.

Gdy Ryszard wyjechał na dwa dni, skorzystałam z okazji i udałam się do doktora Jarczyńskiego.

Był nimało zdziwiony mojem nagłym przybyciem. Zawołał:

— Oczom swoim nie wierzę! Księżna pani?

— Tak, to ja. Chciałam zasięgnąć porady, doktorze.

— Dlaczegoż mojej, skromnego lekarzyny prowincjonalnego, konsyljarza wiejskiego?

— A jednak mam do pana pełne zaufanie. Tem bardziej, że chodzi mi o poradę nie tylko lekarską, ile przyjacielską.

— O cóż chodzi? — zapytał ze zdumieniem.

— O moje zdrowie i mój spokój.

— Czy to coś aż tak poważnego?

— I tak... i nie...

— Zechce pani łaskawie pozwolić... tu do mojego gabinetu...

„5 września.

Od czasu mych odwiedzin u doktora Jarczyńskiego jestem już u szczytu rozpaczki.

Gdy mu się zwierzyłam z moich bólów i moich pewnych... obaw... on, nie przypuszczający, oczywiście, nic zdrożnego, uśmiechnął się ojcowsko.

Musiłam się strasznie zarumienić, bo czułam, jakby ogień na twarzy, on zaś rzekł mi pocziwie:

— Proszę się niczego nie bać. To nic... straszne... Czekaj księżno wielkie szczęście. To stan zupełny... normalny... Zamiast się przerażać, proszę się radować...

Zrozumiałam wszystko...

Nawet niemal nie pożegnałam się z pocziwym doktorkiem. Odczuwałam silną potrzebę samotności. Pośpieszyłam do domu.

Głowę miałam rozpaloną straszliwie, jakiś okropny szum w uszach, serce mi waliło, jak młotem. Nigdy jeszcze tak się niczego nie bałam.

I rzeczywiście, jakież gorsze nieszczęście mogło mnie zmiążyć?

Było to żywe potwierdzenie mego grzechu. Wspomnienie tej chwili przekłetej, którą mój mąż nieustannie będzie miał przed oczami. Wieczna przyczyna nienawiści i rozłąki.

Cóż on powie, gdy się o tem wszystkim dowie? Jakież straszny gniew go ogarnie?"

„16 września.

W zamku teraz ruch wielki. Polowania i polowania.

Przyjeżdża mnóstwo osób. Proszonych i nieproszonych. Już nawet miejsca dla nich braknie, choć to takie wielkie zamczysko.

W olbrzymiej sali jadalnej ledwo się można pomieścić.

Co który wyjedzie, to na jego miejsce dwóch — trzech przyjeżdża.

Muszę powiedzieć, że wbrew pozorom, nieco mnie to nawet uspokoiło. Wszyscy goście są dla mnie tacy mili, otaczają mnie takim szacunkiem, przyjaźnią, uwielbieniem.

Wciąż tylko słyszę: „Księżna pozwoli, księżna raczy, księżna zechce łaskawie...” I to nie tylko z ust mężczyzn, ale i kobiet. Staram się być dla wszystkich jak najbardziej uprzejma i grzeczna.

Mąż nawet się nie domyśla, w jakim stanie jestem. Prosiłam doktora, aby to przed nim zataił.

Zdaje mi się, że książę jest ostatnio dla mnie nieco przychylniej usposobiony, widząc, jak się staram być gościnną dla jego znajomych i jak oni mnie wszyscy wychwalają pod niebiosa.

Podczas ostatniego obiadu widziałam, że spogląda na mnie jakoś pocziwszym wzrokiem.

Może mi się to tylko, zresztą, zdawało. Choć nawet gdyby to tak było, co będzie, gdy się dowie?... A przecież prędzej czy później dowie się z pewnością...

Przed udaniem się na spoczynek oświadczył mi:

— Jutro odbędzie się wielkie polowanie na lisę. Chciałbym, abys wzięła w niem udział. Świetnie jeździsz konno i, zresztą, wszyscy o to bardzo proszą.

Dodał potem:

— ... i ja, oczywiście, tak samo proszę.

Odrzekłam, drżąc na całym ciele:

— Dobrze...

Tem bardziej, że ostatnio jakoś trochę lepiej się czuję...

I pocóż zaświtała mi pewna nadzieja?..."

„18 września.

Burza wybuchła i piorun poraził właśnie mnie, nieszczęsną!

A tak się pięknie wszystko zaczynało. Ani razu od czasu ślubu nie czułam się tak dobrze.

Było bardzo wesoło, i choć niezbyt mi się to udawało, usiłowałam wszakże śmiać się razem ze wszystkimi.

Udaliśmy się na umówione miejsce konno.

Było tak cudnie dookoła...

O godzinie dwunastej w południe zatrąbiono w rogi i polowanie się zaczęło.

Książę prosił mnie, abym się trzymała w pobliżu niego.

W pewnej chwili powiedział:

— Odjedźmy nieco w bok. Chcę z tobą pomówić.

Usłuchałam go nie bez obawy, zaciekawiona tem, co miałam usłyszeć.

Znaleźliśmy się, wreszcie, w miejscu, ukrytem od spojrzeń wszystkich.

Mąż mój wydawał się być czemś głęboko wzruszony i przejęty. Wargi mu drgały i nawet ręce, trzymające uzdę, trzęsły się nerwowo.

Dalszy ciąg nastąpi.

Jadąc koleją nieraz, zapewne, widzieliście szeregi robotników, pochylonych nad torem kolejowym i w pocie czoła pracujących nad jego naprawą.

To również „kolejarze“, proletarijaty w proletariacie kolejar skim: robotnicy drogowej służby kolejowej, prawdziwi niedzara, których zarobki zbyt małe są, by żyć, a zbyt duże, by umrzeć!

Jest ich ok. 30.000. Rekrutują się przeważnie z elementu bezrolnego, lub małorolnego, a w pobliżu licznie zaludnionych osiedli — z pośród proletarijatu miejskiego.

Kolej zatrudnia ich sezonowo, przeważnie w czasie sprzyjającej robotom pogody, t. j. w lecie. W razie jakichkolwiek za miarzeń oszczędnościowych ze strony kolei — pierwsi ofiarą padają robotnicy drogowi. Wydala się ich z pracy tysiącami, lub też w najlepszym razie ogr

JAK ŻYJE PRACUJĄCA WARSZAWA?

Wielka ankieta „Ostatnich Wiadomości“ o wszystkich zawodach i rzemiosłach stolicy

Kolejowi robotnicy drogowi

30.000 nędzarzy. — 3 zł. 30 gr. dziennie. — Tygodniami poza domem. — Dróżnicy przejazdowi.

nicza im się czas pracy do 2 — 3 dni w tygodniu. Cóż się wów czas dzieje w rodzinach tych naj biedniejszych robotników?!

Ministerstwo komunikacji za rządziło w r. 1927, aby płace tych robotników nie były niższe od 3 zł. 30 gr. dziennie. Jeżeli więc robotnik taki pracuje pełny miesiąc, t. j. 25 dni, to za robek jego wynieść może 82 zł. 50 gr. miesięcznie, jeżeli zaś do zwala mu się pracować po 3 dni w tygodniu — wówczas wynosi 39 zł. 60 gr.!

To też organizacje kolejarzy, w szeregach których są zorganizowani ci robotnicy, oddawna toczą walkę o poprawienie ich losu. Wbrew temu, czego pilnuje Ministerstwo, żądają one, aby zarobek robotnika drogowego, zatrudnionego przez kolej, nie był ustalany wedle zarobku rynkowego, t. j. takiego, za który godzą się pracować robotnicy wogóle, w danej okolicy, lecz by można było zeń żyć. Bo co się dzieje? Naprzykład, w Zagłębiu Dąbrowskiem

sroży się największe bezrobocie, a zarazem największa drożyzna. Wskutek wielkiej ilości bezrobotnych zarobki kształtują się niskowo; kolej więc płaci tam mniej swoim robotnikom drogowym, mimo, że panuje tam większa drożyzna!...

Oprócz mizernych piac robotnik drogowy skazany jest, na prowadzenie dwóch domów, co jeszcze bardziej utrudnia mu utrzymanie się z mizernego zarobku. Często się zdarza, że wyjeżdża on na odległy odcinek

kolejowy, skąd nie może codziennie powracać do domu. Trwa więc „na rosoście“, dniami nie kosztuje ciepłej strawy i tak — marnie zarabiając i mar nie się żywiąc — wegetuje całe mi latami.

W lecie, kiedy pracuje, jeszcze jest pół biedy. Ale w zimie?! Niewielu tylko szczęśliwców może otrzymać pracę przy oczyszczaniu torów z zawałów śnieżnych.

W każdym lepszym położeniu materialnym są dróżnicy przejazdowi. Ludzie ci jednak, są, dosłownie, przykuci do swych posterunków. Gdzie jest mało pociągów, można wytrzymać, ale tam, gdzie na dobę przebiega po kilkadziesiąt pociągów — nie dziwcie się, że dróżnik wysyła na posterunek żonę, lub kogoś z dzieci. Nie dziwcie się i nie gorszcie — dajcie mu wypocząć!

J. Sybirski
(D. c. n.)

